

ŪKIO SUBJEKTŲ ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ VERTINIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika (toliau – Metodika) nustato ūkio subjektų patiriamų ar galimų patirti laiko sąnaudų ir finansinių išlaidų (toliau – išlaidos), atsirandančių dėl teisės aktuose nustatytų ar teisės aktų projektuose siūlomų nustatyti įpareigojimų ūkio subjektams vykdymo, vertinimo pinigine išraiška principus ir tvarką.

2. Metodikos tikslas – kiekybiškai pamatuoti išlaidas, kurias patiria ar gali patirti ūkio subjektai, vykdydami teisės aktuose nustatytus ar teisės aktų projektuose siūlomus nustatyti įpareigojimus ir jų pokytį.

3. Metodika taikoma vertinant ir apskaičiuojant administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas ūkio subjektams.

4. Metodikoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Įpareigojimas ūkio subjektui** (toliau – įpareigojimas) – teisės akte nustatytas ar teisės akto projekte siūlomas nustatyti ūkio subjektui ar jo vykdomai veiklai keliamas reikalavimas, kurį vykdydamas ūkio subjektas patiria ar gali patirti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų.

4.2. **Prisitaikymo prie reguliavimo išlaidos** (toliau – prisitaikymo išlaidos) – administracinė našta ir kitos finansinės išlaidos, kurias tiesiogiai patiria ar gali patirti ūkio subjektas, vykdydamas teisės aktuose nustatytus ar teisės aktų projektuose siūlomus nustatyti įpareigojimus.

4.3. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme.

II SKYRIUS ŪKIO SUBJEKTŲ PRISITAIKYMO IŠLAIDŲ VERTINIMO KATEGORIJOS

5. Ūkio subjektų prisitaikymo išlaidos vertinamos pagal Metodikos 6 punkte pateiktas išlaidų kategorijas. Vertinant ir apskaičiuojant teisės aktuose nustatytų ar teisės aktų projektuose siūlomų nustatyti informacinių įpareigojimų sukeltą administracinę naštą ūkio subjektams, administracinė našta apskaičiuojama pagal Metodikos 6.1, 6.4 ir 6.5 papunkčiuose nustatytas išlaidų kategorijas. Prisitaikymo išlaidų, nustatomų pagal kategorijas, pavyzdžiai pateikiami Metodikos 4 priede. Jei, atlikus preliminarų vertinimą, pagal Metodikos 6.1 papunktyje nustatytą išlaidų kategoriją nustatoma, kad įvykdyti informacinį įpareigojimą ūkio subjektui trunka mažiau nei 2 valandas per metus ir jis taikomas mažiau nei 20 ūkio subjektų, informacinių įpareigojimų sukeliamą administracinę naštą laikoma nereikšminga ir tolesnis vertinimas ir apskaičiavimas pagal Metodikos 6.4 ir 6.5 papunkčiuose nustatytas išlaidų kategorijas neatliekamas.

6. Prisitaikymo išlaidų vertinimo kategorijos yra šios:

- 6.1. išlaidos darbuotojams (žymima D raide Metodikos 1 priede);
- 6.2. išlaidos investicijoms (žymima I raide Metodikos 1 priede);
- 6.3. išlaidos medžiagoms (žymima M raide Metodikos 1 priede);
- 6.4. išlaidos išorės paslaugoms (darbams) įsigyti (žymima E raide Metodikos 1 priede);
- 6.5. pridėtinės išlaidos (žymima O raide Metodikos 1 priede).

III SKYRIUS

ŪKIO SUBJEKTŲ PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ VERTINIMAS

7. Prisitaikymo išlaidų vertinimo žingsniai:

7.1.1 žingsnis: identifikuojami pasirinktą vertinamą sritį reglamentuojantys teisės aktai, nustatantys įpareigojimus ūkio subjektams, arba teisės aktų projektai, kuriais siūloma nustatyti įpareigojimus.

7.2.2 žingsnis: nustatoma, kokie įpareigojimai ūkio subjektams yra nustatyti teisės akte (-uose) arba siūlomi nustatyti teisės akto projekte (-uose). Jeigu ūkio subjektas gali rinktis vieną iš nustatytų teisės akte (-uose) arba siūlomame nustatyti teisės akto projekte (-uose) įpareigojimų alternatyvų, vertinamos to įpareigojimo, kurio mažesnės sukeltos arba galimos sukelti prisitaikymo išlaidos.

7.3.3 žingsnis: identifikuojama įpareigojimo kilmė. Jei vertinamas įpareigojimas nustatytas tarptautiniame teisės akte ir yra perkeltas ar yra siūlomas perkelti į nacionalinį teisės aktą, įpareigojimas kyla iš tarptautinio teisės akto; jeigu vertinamas įpareigojimas nustatytas Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės akte, atitinkamai įpareigojimas kyla iš ES teisės akto; jeigu vertinamas įpareigojimas nėra nustatytas tarptautiniuose ar ES teisės aktuose, jis kyla iš Lietuvos Respublikos teisės akto.

7.4.4 žingsnis: nustatoma įpareigojimo tikslinė grupė – ūkio subjektų, kuriems taikomas arba bus taikomas įpareigojimas, skaičius (jeigu nežinomas tikslus skaičius vienetais, gali būti vertinama dešimtimis ar šimtais).

7.5.5 žingsnis: nustatomi veiksmai, kuriuos turi atlikti ūkio subjektas, įgyvendinamas ar vykdydamas įpareigojimą (toliau – veiksmas). Jeigu įpareigojimui neįmanoma arba netikslinga nustatyti daugiau kaip vieno veiksmo, vertinamos dėl vieno veiksmo (kuris sutampa su įpareigojimu) patiriamos ar galimos patirti išlaidos. Pavyzdinis įpareigojimų ir veiksmų sąrašas pateiktas Metodikos 3 priede.

7.6.6 žingsnis: kiekvienas veiksmas įvertinamas pagal prisitaikymo išlaidų vertinimo kategorijas, nurodytas Metodikos 6 punkte, t. y. įvertinama, kokios išlaidos yra patiriamos ar galimos patirti vykdant konkretų veiksmą, ir sudaromas kiekvieno veiksmo išlaidų kategorijų sąrašas. Vertinant veiksmą, kurį reikia atlikti ūkio subjekto darbuotojams arba pirkti paslaugą šiam veiksmui atlikti, vykdant informacinį įpareigojimą, vertinamos išlaidų kategorijos, nurodytos Metodikos 6.1, 6.4, 6.5 papunkčiuose. Tuomet išlaidos pagal kiekvieną veiksmui nustatytą išlaidų kategoriją skaičiuojamos taip:

7.6.1. Nustatomos ir apskaičiuojamos Metodikos 6.1 papunktyje nurodytos išlaidos darbuotojams (D):

7.6.1.1. Išlaidos darbuotojams apima išlaidas tik tiems darbuotojams, kurie yra tiesiogiai įtraukti į veiksmo vykdymą, ir tik tokia apimtimi, kiek reikia veiksmui vykdyti. Išlaidas darbuotojams sudaro darbuotojo darbo užmokestis (įskaitant privalomus darbuotojo mokesčius) ir

darbdavio mokami mokesčiai (valstybinio socialinio draudimo įmokos, įmokos į Garantinį fondą bei įmokos į Ilgalaikio darbo išmokų fondą).

7.6.1.2. Išlaidos darbuotojams (D) apskaičiuojamos nustatčius, kokie ūkio subjekto darbuotojai (pavyzdžiui, finansų specialistai, teisininkai, vadovai, projektų vadovai, vadybininkai, administratoriai, specialistai ir kiti) paprastai atlieka konkrečius įpareigojimo veiksmus, sudauginus veiksmą atliekančio ūkio subjekto darbuotojo vidutinio valandinio darbo užmokesčio ir nuo jo darbdavio mokamų mokesčių sumą, Eur/val., veiksmui vykdyti darbuotojo skirtą laiką, val., veiksmo atlikimo dažnį per vienerius kalendorinius metus ir veiksmą atliekančių darbuotojų skaičių (Metodikos 2 priedo 1 lentelė).

7.6.2. Nustatomos ir apskaičiuojamos Metodikos 6.2 papunktyje nurodytos išlaidos investicijoms (I):

7.6.2.1. Išlaidos investicijoms apima tik išlaidas įpareigojimo vykdymui reikalingoms investicijoms ir tik tiek, kiek reikia įpareigojimui vykdyti. Išlaidos investicijoms apima turto įsigijimą, nuomą, statybą, rekonstrukciją, kurios metu padidinama turto vertė, ar bet kurį kitą esamo turto vertės padidinimą (išlaidų investicijoms pavyzdžiai pateikti Metodikos 4 priede). Investicijų suma (žymima I raide Metodikos 2 priede).

7.6.2.2. Išlaidos investicijoms (I) susumuojamos (Metodikos 2 priedo 2 lentelė). Jei sudėtinga atskirti išlaidas investicijoms dėl įpareigojimo vykdymo nuo kitų ūkio subjekto patirtų (patiriamų) išlaidų investicijoms, nesusijusioms su įpareigojimo vykdymu, nustatoma investicijų ar turto dalis procentais, naudojama įpareigojimui vykdyti, *pro rata* principu.

7.6.3. Nustatomos ir apskaičiuojamos Metodikos 6.3 papunktyje nurodytos išlaidos medžiagoms (M):

7.6.3.1. Išlaidas medžiagoms sudaro įpareigojimui vykdyti naudojamų medžiagų ir (arba) medžiagų, kurios pradedamos naudoti vietoj anksčiau naudotų medžiagų dėl įpareigojimo vykdymo, išlaidos (išlaidų medžiagoms pavyzdžiai pateikti Metodikos 4 priede).

7.6.3.2. Išlaidos medžiagoms (M) skaičiuojamos taip: nustatomos įpareigojimui vykdyti reikalingos medžiagos pagal veiksmus, vidutiniškai per metus sunaudojamas medžiagos kiekis (Q), medžiagos kiekio kaina (K) (Metodikos 2 priedo 3 lentelė). Kai neįmanoma nustatyti įpareigojimui (arba veiksmui) vykdyti reikalingo tikslaus sunaudojamo medžiagos kiekio ar sudėtinga tai padaryti, nustatomas atitinkamas procentas nuo visos medžiagos kiekio, kurį per metus sunaudoja ūkio subjektas. Kai neįmanoma nustatyti visų įpareigojimo (arba veiksmo) vykdymui reikalingų medžiagų sąrašo ir tikslaus kiekvienos sunaudojamos medžiagos kiekio ar sudėtinga tai padaryti, medžiagos grupuojamos ir skaičiavimams naudojamas bendras medžiagų grupės kiekis.

7.6.4. Nustatomos ir apskaičiuojamos Metodikos 6.4 papunktyje nurodytos išlaidos išorės paslaugoms (darbams) įsigyti (E):

7.6.4.1. Išlaidas paslaugoms (darbams) sudaro iš išorės įsigijamos paslaugos (darbai), kai šių veiksmų negali (neturi teisės) atlikti pats ūkio subjektas arba tikslinga įsigyti paslaugas iš išorės.

7.6.4.2. Išlaidos paslaugoms (E) įsigyti apskaičiuojamos, nustatant įpareigojimo veiksmui vykdyti reikalingas paslaugas ir jų kainą (Metodikos 2 priedo 4 lentelė). Jei paslaugos yra reguliarios, pvz., įsigijamos 2 kartus per metus, paslaugų metinės išlaidos skaičiuojamos, paslaugos išlaidas dauginant iš 2. Jei paslaugos yra nuolatinės, pvz., saugojimo, archyvavimo ir pan., iš karto skaičiuojamos metinės išlaidos. Jei neįmanoma atskirti konkrečiam įpareigojimui vykdyti reikalingų paslaugų išlaidų ar sudėtinga tai padaryti, tokių išlaidų vertė nustatoma kaip dalis (procentais) nuo visos tokių paslaugų vertės.

7.6.5. Nustatomos ir apskaičiuojamos Metodikos 6.5 papunktyje nurodytos pridėtinės išlaidos (O):

7.6.5.1. Pridėtinės išlaidas sudaro įpareigojimui vykdyti reikalinga dalis nuo ūkio subjekto patiriamų išlaidų pagal kategorijas, nurodytas Metodikos 6.1–6.4 papunkčiuose. Rekomenduojama taikyti 5 procentų pridėtinių išlaidų normą.

7.6.5.2. Kai taikoma 5 procentų pridėtinių išlaidų norma, pridėtinės išlaidos (O) apskaičiuojamos kaip 5 procentai nuo išlaidų darbuotojams, išlaidų investicijoms, išlaidų medžiagoms ir išlaidų iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) sumos (atitinkamai Metodikos 1 priedo 10 stulpelis ir 2 priedo 5 punktas).

7.7. 7 žingsnis: suskaičiuojamos įpareigojimo veikiančiam tikslinės grupės ūkio subjektui, vykdančiam ekonominę veiklą rinkos sąlygomis ir įgyvendinančiam įpareigojimą verslo praktikoje pagrįstomis sąnaudomis (toliau – tipinis ūkio subjektas), sukeltos prisitaikymo išlaidos. Įpareigojimo prisitaikymo išlaidos apskaičiuojamos pagal tam tikras išlaidų kategorijas vienam tipiniam ūkio subjektui (žymima S raide Metodikos 1 priede). Šios išlaidos pagal kategorijas susumuojamos.

Vieno tipinio ūkio subjekto prisitaikymo išlaidos apskaičiuojamos pagal formulę:

$$S_A = D_A + I_A + M_A + E_A + O_A,$$

kurioje:

S_A – įpareigojimo A sukeltos standartizuotos vieno tipinio ūkio subjekto prisitaikymo išlaidos, Eur;

D_A – įpareigojimo A sukeltos vieno tipinio ūkio subjekto išlaidos darbuotojams, Eur;

I_A – įpareigojimo A sukeltos vieno tipinio ūkio subjekto išlaidos investicijoms, Eur;

M_A – įpareigojimo A sukeltos vieno tipinio ūkio subjekto išlaidos medžiagoms, Eur;

E_A – įpareigojimo A sukeltos vieno tipinio ūkio subjekto išlaidos iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) įsigyti, Eur;

O_A – įpareigojimo A sukeltos vieno tipinio ūkio subjekto pridėtinės išlaidos, Eur.

7.8.8 žingsnis: apskaičiuojamos įpareigojimo tikslinei grupei sukeltos prisitaikymo išlaidos:

7.8.1. Įpareigojimo prisitaikymo išlaidos vienam tipiniam ūkio subjektui (žymima S raide Metodikos 1 priede) padauginamos iš tikslinės grupės ūkio subjektų skaičiaus (žymima T raide Metodikos 1 priede).

Įpareigojimo sukeltos ūkio subjektams (visai tikslinei grupei) prisitaikymo išlaidos apskaičiuojamos pagal formulę:

$$PI_A = S_A \times T_A,$$

kurioje:

PI_A – ūkio subjektams įpareigojimo A sukeltos prisitaikymo išlaidos, Eur;

S_A – įpareigojimo A sukeltos standartizuotos vieno tipinio ūkio subjekto prisitaikymo išlaidos, Eur;

T_A – įpareigojimo A tikslinės grupės dydis (ūkio subjektų skaičius), vnt.

7.8.2. Apskaičiuojamos vieno teisės akto įpareigojimų sukeltos prisitaikymo išlaidos – susumuojamos visų to teisės akto įpareigojimų prisitaikymo išlaidos.

Apskaičiuojama pagal formulę:

$$PI = \sum PI_n,$$

kurioje:

PI – ūkio subjektams teisės akto įpareigojimo sukeltos prisitaikymo išlaidos, Eur;

PI_n – ūkio subjektams konkretaus įpareigojimo sukeltos prisitaikymo išlaidos, Eur.

7.8.3. Jei skaičiuojamos prisitaikymo išlaidos, patiriamos dėl teisės akto projekto, kuriuo siūloma nustatyti naujus, naikinti ir (ar) keisti galiojančius įpareigojimus, tai šios išlaidos skaičiuojamos kaip pokytis tarp teisės akto projekto galimų sukelti prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams ir teisės akto sukeliamų prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams.

Apskaičiuojama pagal formulę:

$$PI^P = PI_{PR} - PI_G,$$

kurioje:

PI^P – ūkio subjektams teisės akto projekto galimas sukelti prisitaikymo išlaidų pokytis, Eur;

PI_{PR} – ūkio subjektams teisės akto projekto galimos sukelti prisitaikymo išlaidos, Eur;

PI_G – ūkio subjektams teisės akto sukeliamos prisitaikymo išlaidos, Eur.

IV SKYRIUS ATASKAITOS PARENGIMAS

8. Gauti prisitaikymo išlaidų vertinimo pinigine išraiška duomenys apibendrinami, struktūruojami ir pagal juos parengiama ataskaita pagal Metodikos 1 priede nustatytą Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaitos formą:

8.1. Kai skirtumas tarp teisės akto projekto galimų sukelti ir teisės akto sukeliamų prisitaikymo išlaidų yra neigiamas, ataskaitoje jis rašomas su minuso ženklu. Tokiu atveju laikoma, kad galimos sukelti prisitaikymo išlaidos ūkio subjektams sumažėjo.

8.2. Jei teisės akto projektu planuojama nustatyti naujus įpareigojimus, teisės akto ūkio subjektams sukeliamos prisitaikymo išlaidos laikomos lygiomis nuliui, o teisės akto projekto galimas sukelti prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams pokytis lygus teisės akto projekto galimoms sukelti prisitaikymo išlaidoms ūkio subjektams (PI_{PR}).

8.3. Jei vertinamos teisės aktu sukeliamos prisitaikymo išlaidos, teisės akto projekto galimos sukelti išlaidos laikomos lygiomis nuliui, o teisės akto sukeliamų prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams pokytis lygus teisės akto sukeliamoms prisitaikymo išlaidoms ūkio subjektams.

Ūkio subjektų administracinės naštos ir
prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų
vertinimo metodikos
1 priedas

(Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaitos forma)

(institucijos pavadinimas)

**TEISĖS AKTU SUKELIAMŲ ARBA TEISĖS AKTO PROJEKTU GALIMŲ SUKELTI ŪKIO SUBJEKTŲ PRISITAIKYMO
PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ APSKAIČIAVIMO ATASKAITA**

(data) Nr. _____

Eil. Nr.	Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigo- jimas	Įpareigoji- mo vykdymo veiksmas (toliau – Veiksmas)	Kilmė (Europos Sąjungos arba tarptautinė, nacionalinė)	Tikslinė grupė (T) (ūkio subjektų skaičius, vnt.)	Ūkio subjektų patiriamos ar galimos patirti laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos (toliau – išlaidos) darbuoto- jams (D), Eur	Išlaidos investici- joms (I), Eur	Išlaidos medžiagoms (M), Eur	Išlaidos paslaugoms (darbams) (E) įsigyti, Eur	Pridėtinės išlaidos (O), Eur (0,05 * ((6) + (7) + (8) + (9)))	Įpareigojimo tikslinės grupės veikiančiam ūkio subjektui, vykdančiam ekonominę veiklą rinkos sąlygomis ir įgyvendinančiam įpareigojimą verslo praktikoje pagrįstomis sąnaudomis, sukeliama prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų (toliau – prisitaikymo išlaidos) suma (S), Eur ((6) + (7) + (8) + (9) + (10))	Įpareigojimo tikslinei grupei sukeliama prisitaikymo išlaidų suma (PI), Eur ((5) * (11))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.	<i>Tiriamos teisės akto arba teisės akto, kurį numatoma keisti (naikinti), pavadinimas [arba rašoma „Netaikoma“, jei toliau vertinamos nauju teisės akto projektu galimos sukelti prisitaikymo išlaidos]</i>										
1.1.	<i>Straipsnis (-iai),</i>			T _A							

	<i>punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>										
1.1.1.		Veiksmas A1			D _{A1}	I _{A1}	M _{A1}	E _{A1}	O _{A1}	$S_{A1} = D_{A1} + I_{A1} + M_{A1} + E_{A1} + O_{A1}$	
1.1.2.		Veiksmas A2			D _{A2}	I _{A2}	M _{A2}	E _{A2}	O _{A2}	$S_{A2} = D_{A2} + I_{A2} + M_{A2} + E_{A2} + O_{A2}$	
...		...									
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą A										$PI_A = (S_{A1} + S_{A2} + \dots) * T_A$ arba sPI_A
1.2.	<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>			T _B							
1.2.1.		Veiksmas B1			D _{B1}	I _{B1}	M _{B1}	E _{B1}	O _{B1}	$S_{B1} = D_{B1} + I_{B1} + M_{B1} + E_{B1} + O_{B1}$	
1.2.2.		Veiksmas B2			D _{B2}	I _{B2}	M _{B2}	E _{B2}	O _{B2}	$S_{B2} = D_{B2} + I_{B2} + M_{B2} + E_{B2} + O_{B2}$	
...		...									
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą B										$PI_B = (S_{B1} + S_{B2} + \dots) * T_B$ arba sPI_B

	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal teisės aktą, Eur										$PI_G = PI_A + PI_B + \dots$
2.	<i>Teisės akto projekto, kuriuo numatoma keisti teisės aktą, arba naujo teisės akto projekto pavadinimas [arba rašoma „Netaikoma“, jei vertinamos tik teisės aktu sukeliamos prisitaikymo išlaidos]</i>										
2.1.	<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>			T _A							
2.1.1.		Veiksmas A1			D _{A1}	I _{A1}	M _{A1}	E _{A1}	O _{A1}	$S_{A1} = D_{A1} + I_{A1} + M_{A1} + E_{A1} + O_{A1}$	
2.1.2.		Veiksmas			D _{A2}	I _{A2}	M _{A2}	E _{A2}	O _{A2}	$S_{A2} = D_{A2} + I_{A2} +$	

		A2								$M_{A2} + E_{A2} + O_{A2}$	
...		...									
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą A										$PI_A = (S_{A1} + S_{A2} + \dots) * T_A$ arba sPI_A
2.2.	<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>			T_B							
2.2.1.		Veiksmas B1			D_{B1}	I_{B1}	M_{B1}	E_{B1}	O_{B1}	$S_{B1} = D_{B1} + I_{B1} + M_{B1} + E_{B1} + O_{B1}$	
2.2.2.		Veiksmas B2			D_{B2}	I_{B2}	M_{B2}	E_{B2}	O_{B2}	$S_{B2} = D_{B2} + I_{B2} + M_{B2} + E_{B2} + O_{B2}$	
...		...									
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą B										$PI_B = (S_{B1} + S_{B2} + \dots) * T_B$ arba sPI_B
	...										
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal teisės akto projektą, Eur										$PI_{PR} = PI_A + PI_B + \dots$
	Teisės akto projektu numatomas sukelti prisitaikymo išlaidų pokytis, Eur										$PI^P = PI_{PR} - PI_G$

Ataskaitą užpildė

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir

pavardė)

Ūkio subjektų administracinės naštos ir
prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų
vertinimo metodikos
2 priedas

**PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ VEIKIANČIAM TIKSLINĖS GRUPĖS ŪKIO SUBJEKTUI, VYKdanČIAM
EKONOMINĘ VEIKLĄ RINKOS SĄLYGOMIS IR ĮGYVENDINANČIAM ĮPAREIGOJIMĄ VERSLO PRAKTIKOJE
PAGRĮSTOMIS SĄNAUDOMIS, SKAIČIAVIMO PAGAL IŠLAIDŲ KATEGORIJAS LENTELĖS**

1. Išlaidos darbuotojams (D) (1 lentelė) apskaičiuojamos taip:

1 lentelė. Išlaidų darbuotojams (D) apskaičiavimas

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Darbuotojas	Darbuotojų skaičius, vnt.	Darbuotojo vidutinio valandinio darbo užmokesčio ir nuo jo darbdavio mokamų mokesčių suma, Eur/val.	Įpareigojimo vykdymo veiksmui (toliau – Veiksmas) vykdyti skirtas darbuotojo laikas, val.	Veiksmo atlikimo dažnis per metus	Iš viso išlaidų darbuotojams (D), Eur
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>						
Veiksmas A1						
	A1.1	1 _{A1.1}	2 _{A1.1}	3 _{A1.1}	4 _{A1.1}	$D_{A1.1} = 1_{A1.1} * 2_{A1.1} * 3_{A1.1} * 4_{A1.1}$
	A1.2	1 _{A1.2}	2 _{A1.2}	3 _{A1.2}	4 _{A1.2}	$D_{A1.2} = 1_{A1.2} * 2_{A1.2} * 3_{A1.2} * 4_{A1.2}$

Iš viso D išlaidų veiksmui A1, Eur						$D_{A1} = D_{A1.1} + D_{A1.2} + \dots$
Veiksmas A2						
	A2.1	1 _{A2.1}	2 _{A2.1}	3 _{A2.1}	4 _{A2.1}	$D_{A2.1} = 1_{A2.1} * 2_{A2.1} * 3_{A2.1} * 4_{A2.1}$
	A2.2	1 _{A2.2}	2 _{A2.2}	3 _{A2.2}	4 _{A2.2}	$D_{A2.2} = 1_{A2.2} * 2_{A2.2} * 3_{A2.2} * 4_{A2.2}$

Iš viso D išlaidų veiksmui A2, Eur						$D_{A2} = D_{A2.1} + D_{A2.2} + \dots$
Iš viso D išlaidų pagal įpareigojimą A, Eur						$D_A = D_{A1} + D_{A2} + \dots$
<i>Straipsnis (-iai), punktas</i>						

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Darbuotojas	Darbuotojų skaičius, vnt.	Darbuotojo vidutinio valandinio darbo užmokesčio ir nuo jo darbdavio mokamų mokesčių suma, Eur/val.	Įpareigojimo vykdymo veiksmui (toliau – Veiksmas) vykdyti skirtas darbuotojo laikas, val.	Veiksmo atlikimo dažnis per metus	Iš viso išlaidų darbuotojams (D), Eur
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
<i>(-ai) ir įpareigojimas</i>						
Veiksmas B1						
	B1.1	$1_{B1.1}$	$2_{B1.1}$	$3_{B1.1}$	$4_{B1.1}$	$D_{B1.1} = 1_{B1.1} * 2_{B1.1} * 3_{B1.1} * 4_{B1.1}$
	B1.2	$1_{B1.2}$	$2_{B1.2}$	$3_{B1.2}$	$4_{B1.2}$	$D_{B1.2} = 1_{B1.2} * 2_{B1.2} * 3_{B1.2} * 4_{B1.2}$

Iš viso D išlaidų veiksmui B1, Eur						$D_{B1} = D_{B1.1} + D_{B1.2} + \dots$
Veiksmas B2						
	B2.1	$1_{B2.1}$	$2_{B2.1}$	$3_{B2.1}$	$4_{B2.1}$	$D_{B2.1} = 1_{B2.1} * 2_{B2.1} * 3_{B2.1} * 4_{B2.1}$
	B2.2	$1_{B2.2}$	$2_{B2.2}$	$3_{B2.2}$	$4_{B2.2}$	$D_{B2.2} = 1_{B2.2} * 2_{B2.2} * 3_{B2.2} * 4_{B2.2}$

Iš viso D išlaidų veiksmui B2, Eur						$D_{B2} = D_{B2.1} + D_{B2.2} + \dots$
Iš viso D išlaidų pagal įpareigojimą B, Eur						$D_B = D_{B1} + D_{B2} + \dots$

2. Išlaidos investicijoms (I) apskaičiuojamos taip (2 lentelė):

2 lentelė. Išlaidų investicijoms (I) apskaičiavimas

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Objektas	Išlaidos investicijoms (I), Eur
(1)	(2)	(3)
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>		
Veiksmas A1		
	A1.1	$I_{A1.1}$
	A1.2	$I_{A1.2}$
Iš viso išlaidų investicijoms pagal veiksmą A1		$I_{A1} = I_{A1.1} + I_{A1.2} + \dots$
Veiksmas A2		
	A2.1	$I_{A2.1}$
	A2.2	$I_{A2.2}$

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Objektas	Išlaidos investicijoms (I), Eur
	Iš viso išlaidų investicijoms pagal veiksmą A2	$I_{A2} = I_{A2.1} + I_{A2.2} + \dots$
...		...
	Iš viso išlaidų investicijoms pagal įpareigojimą A	$I_A = I_{A1} + I_{A2} + \dots$
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>		
Veiksmas B1		
	B1.1	$I_{B1.1}$
	B1.2	$I_{B1.2}$
	Iš viso išlaidų investicijoms pagal veiksmą B1	$I_{B1} = I_{B1.1} + I_{B1.2} + \dots$
Veiksmas B2		
	B2.1	$I_{B2.1}$
	B2.2	$I_{B2.2}$
	Iš viso išlaidų investicijoms pagal veiksmą B2	$I_{B2} = I_{B2.1} + I_{B2.2} + \dots$

	Iš viso išlaidų investicijoms pagal įpareigojimą B	$I_B = I_{B1} + I_{B2} + \dots$

3. Išlaidos medžiagoms (M) apskaičiuojamos taip (3 lentelė):

3 lentelė. Išlaidų medžiagoms (M) apskaičiavimas

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Medžiaga arba medžiagų grupė	Medžiagos kiekis/metus (svorio ar tūrio matais arba vienetais) (Q)	Medžiagos (medžiagų) grupės kaina už kiekio vienetą (K) (Eur už svorio ar tūrio matą arba vienetą), Eur/kiekio matą	Išlaidos medžiagoms (M), Eur
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>				
Veiksmas A1				
	A1.1	$Q_{A1.1}$	$K_{A1.1}$	$M_{A1.1} = Q_{A1.1} * K_{A1.1}$
	A1.2	$Q_{A1.2}$	$K_{A1.2}$	$M_{A1.2} = Q_{A1.2} * K_{A1.2}$
	Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą A1			$M_{A1} = M_{A1.1} + M_{A1.2} + \dots$
Veiksmas A2				
	A2.1	$Q_{A2.1}$	$K_{A2.1}$	$M_{A2.1} = Q_{A2.1} * K_{A2.1}$
	A2.2	$Q_{A2.2}$	$K_{A2.2}$	$M_{A2.2} = Q_{A2.2} * K_{A2.2}$
	Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą A2			$M_{A2} = M_{A2.1} + M_{A2.2} + \dots$

	Iš viso išlaidų medžiagoms pagal įpareigojimą A			$M_A = M_{A1} + M_{A2} + \dots$
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir</i>				

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Medžiaga arba medžiagų grupė	Medžiagos kiekis/metus (svorio ar tūrio matais arba vienetais) (Q)	Medžiagos (medžiagų) grupės kaina už kiekio vienetą (K) (Eur už svorio ar tūrio matą arba vienetą), Eur/kiekio matą	Išlaidos medžiagoms (M), Eur
<i>įpareigojimas</i>				
Veiksmas B1				
	B1.1	$Q_{B1.1}$	$K_{B1.1}$	$M_{B1.1} = Q_{B1.1} * K_{B1.1}$
	B1.2	$Q_{B1.2}$	$K_{B1.2}$	$M_{B1.2} = Q_{B1.2} * K_{B1.2}$
Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą B1				$M_{B1} = M_{B1.1} + M_{B1.2} + \dots$
Veiksmas B2				
	B2.1	$Q_{B2.1}$	$K_{B2.1}$	$M_{B2.1} = Q_{B2.1} * K_{B2.1}$
	B2.2	$Q_{B2.2}$	$K_{B2.2}$	$M_{B2.2} = Q_{B2.2} * K_{B2.2}$
Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą B1				$M_{B2} = M_{B2.1} + M_{B2.2} + \dots$

Iš viso išlaidų medžiagoms pagal įpareigojimą B				$M_B = M_{B1} + M_{B2} + \dots$

4. Išlaidos iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) (E) apskaičiuojamos taip (4 lentelė):

4 lentelė. Išlaidų iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) (E) apskaičiavimas

Teisės akto (teisės akto projekto) straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Iš išorės įsigyjamos paslaugos (darbai)	Paslaugų (darbų) kaina (E), Eur
(1)	(2)	(3)
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>		
Veiksmas A1		
	A1.1	$E_{A1.1}$
	A1.2	$E_{A1.2}$
Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) pagal veiksmą A1		$E_{A1} = E_{A1.1} + E_{A1.2} + \dots$
Veiksmas A2		
	A2.1	$E_{A2.1}$
	A2.2	$E_{A2.2}$
Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) pagal veiksmą A2		$E_{A2} = E_{A2.1} + E_{A2.2} + \dots$
	...	
Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamosioms paslaugoms (darbams) pagal įpareigojimą A		$E_A = E_{A1} + E_{A2} + \dots$
<i>Straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas</i>		
Veiksmas B1		
	B1.1	$E_{B1.1}$
	B1.2	$E_{B1.2}$

	Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) pagal veiksmą B1	$E_{B1} = E_{B1.1} + E_{B1.2} + \dots$
Veiksmas B2		
	B2.1	$E_{B2.1}$
	B2.2	$E_{B2.2}$
	Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) pagal veiksmą B2	$E_{B2} = E_{B2.1} + E_{B2.2} + \dots$

	Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) pagal įpareigojimą B	$E_B = E_{B1} + E_{B2} + \dots$

5. Pridėtinės išlaidos apskaičiuojamos kaip 5 procentai nuo išlaidų darbuotojams, investicijoms, medžiagoms, iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) įsigyti sumos (1 priedo 10 stulpelis).

Ūkio subjektų administracinės naštos ir
prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo
metodikos
3 priedas

PAVYZDINIS ĮPAREIGOJIMŲ IR VEIKSMŲ, KURIUOS TURI ATLIKTI ŪKIO SUBJEKTAS, ĮGYVENDINDAMAS AR VYKDYDAMAS ĮPAREIGOJIMĄ, SĄRAŠAS

Įpareigojimas	Turėti ar gauti veiklos leidimą (licenciją)	Ženklinėti CE ženklu	Teikti ataskaitas, deklaracijas
Veiksmai, kuriuos turi atlikti ūkio subjektas, įgyvendindamas ar vykdydamas įpareigojimą	<p>Pritaikyti patalpas pagal reikalavimus; įrengti specialią kondicionavimo (vėdinimo) sistemą; testuoti nepriklausomoje (akredituotoje) laboratorijoje; atlikti gaminio kokybės, sudėties, savybių bandymus ar tyrimus; įsirengti patalpas dokumentams saugoti; turėti programinę įrangą technologiniam procesui valdyti ir kontrolei bei specialiai produktų, proceso, darbuotojų apskaitai atlikti; nustatyti periodu apmokėti ar atestuoti darbuotojus pagal licencijos ar specialiuosius profesijos reikalavimus; įsigyti, gaminti ar naudoti medžiagas, atitinkančias nustatytus reikalavimus; sudaryti evakuacijos, avarijų prevencijos ir avarijos padarinių šalinimo planus; apmokėti darbuotojus dirbti su specialiais įrenginiais, įranga ar technikos priemonėmis; nustatyti ūkio subjekto pranešimų apie įvykius tvarką ir paskirti atsakingus asmenis bei juos instrukuoti; pateikti informaciją visuomenei ar tam tikrai visuomenės daliai; parengti ir pateikti prašymą, paraišką gauti leidimą, licenciją; bendradarbiauti su institucijomis, šioms atliekant ūkio subjektų priežiūros ir kontrolės veiksmus.</p>	<p>Susipažinti su gaminio, gamybos proceso ir tiekimo į rinką reikalavimais, kuriuos reikia atitikti, siekiant paženklinėti gaminį CE ženklu; tinkamai suprojektuoti gaminį; organizuoti gamybos procesą taip, kad gaminio ženklinimo etiketėje nurodytų medžiagų kiekis neviršytų nustatytų normų arba gaminio sudėtyje nebūtų kitų medžiagų; pritaikyti patalpas pagal reikalavimus; įsigyti ir sumontuoti įrangą ir įrenginius gamybai, sandėliavimui ir paskirstymui, patalpų, saugojimo ir vidaus kontrolei ir darbų saugai, kad gaminys būtų gaminamas pagal nustatytus reikalavimus; įsigyti įrangą specialiajai medžiagų ir gaminių apskaitai; atlikti minėtų medžiagų kiekio gaminyje tyrimus (vidinės kontrolės procedūra); parengti vidinės kontrolės atitikties rezultatą – techninį atitikties dokumentą; atlikti atitikties vertinimo procedūrą atitikties vertinimo įstaigoje; parengti ES atitikties deklaraciją; įsigyti ženklinimo maketavimo paslaugas arba ženklinimo maketavimą atlikti ūkio subjekto darbuotojams; įsigyti ženklinimui skirtą įrangą arba pritaikyti esamą įrangą reikalingam ženklinimui; įsigyti ženklinimo medžiagas; apmokėti darbuotojus ženklinėti; atlikti ženklinimo maketavimo, spausdinimo ir gaminio ženklinimo veiksmus; patikrinti, ar visi gaminiai paženklinėti teisingai ir atitinka visus gaminio, pažymėto CE ženklu, reikalavimus, ar yra visi reikalaujami techniniai dokumentai ir atitikties deklaracija.</p>	<p>Susipažinimas su informaciniu įpareigojimu; ūkio subjekto darbuotojų supažindinimas su informaciniu įpareigojimu; aktualios informacijos rinkimas iš esamų duomenų; duomenų tikslinimas; naujų duomenų kūrimas; informacinės medžiagos rengimas; formų ir lentelių pildymas; ataskaitų, deklaracijų spausdinimas, kopijavimas arba skenavimas arba duomenų suvedimas tiesiogiai į informacinę sistemą; ataskaitų, deklaracijų spausdinimas ir siuntimas atitinkamoms institucijoms; informacijos sisteminimas, saugojimas.</p>

PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ, NUSTATOMŲ PAGAL KATEGORIJAS, PAVYZDŽIAI

	Ūkio subjektų patiriamos ar galimos patirti laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos (toliau – išlaidos) darbuotojams (D)	Išlaidos investicijoms (I)	Išlaidos medžiagoms (M)	Išlaidos paslaugoms (E)
Kategorijos mastas	Apima išlaidas, tenkančias tik tiems darbuotojams, kurie yra tiesiogiai įtraukti į įpareigojimo vykdymą, ir tik tiek, kiek reikia įpareigojimui vykdyti.	Apima tik išlaidas įpareigojimui vykdyti reikalingiems pastatams, statiniams, žemei, įrangai, įrenginiams ir tik tiek, kiek reikia įpareigojimui vykdyti. Išlaidos investicijoms apima materialiojo ir (arba) nematerialiojo turto įsigijimą, nuomą, statybą, rekonstrukciją, kurios metu padidinama turto vertė, ar bet kuri kitą esamo materialiojo ar nematerialiojo turto vertės padidinimą.	Apima įpareigojimui vykdyti naudojamas medžiagas ir (arba) medžiagas, kurios pradedamos naudoti vietoj anksčiau naudotų medžiagų dėl įpareigojimo vykdymo.	Apima iš išorės įsigijamas paslaugas (darbus), kai šių veiksmų negali (neturi teisės) atlikti pats ūkio subjektas arba tikslinga įsigyti paslaugas iš išorės.
Pavyzdžiai	Darbo užmokesčio išlaidos su visais privalomais darbdavio ir darbuotojo mokesčiais. Ūkio subjekto administracijos funkcijas atliekančių darbuotojų darbo išlaidos ir įpareigojimus vykdančių darbuotojų išlaidos darbo vietai įtraukiamos į pridėtines išlaidas.	Materialiosios investicijos į: pastatus, statinius, žemę, įrangą, remontą. Nematerialiosios investicijos į: programinę įrangą, projektavimą, instaliavimą, testavimą, atidavimą eksploatuoti. Jei projektavimo, instaliavimo ir pan. išlaidos nepriskiriamos prie investicijų, tuomet jos skaičiuojamos ir įtraukiamos kaip išlaidos išorės paslaugoms įsigyti.	Sorbentai, dezinfekcinės medžiagos, įspėjamieji ženklai ar lipdukai, reikalingi dėl darbuotojų saugos, emisijos kontrolės komponentai, medžiagos etiketėms. Gamybos procese dėl įpareigojimo vykdymo privalomai naudotinos medžiagos ar tam tikrų techninių charakteristikų medžiagos, reagentai, medžiagos, naudojamos technologiniuose procesuose, kurios pakeičia pirmiau naudotas medžiagas, reagentus ir pan.	Studijoms, tyrimams, analizėms; projektavimo darbams, kai jie atsieti nuo statybos ar rekonstrukcijos darbų; testavimui ar bandymams laboratorijoje ar kitomis sąlygomis; kontrolės sistemų, kokybės valdymo sistemų įdiegimo išlaidos; sertifikavimo, pasirengimo sertifikuoti, registruoti, autorizuoti paslaugų išlaidos; informacinių sistemų audito išlaidos; saugojimo ir (arba) archyvavimo išlaidos; utilizavimo ir (arba) specialių atliekų tvarkymo paslaugų išlaidos.